

над оборотом продукту інтелектуальної власності, збільшити штат відповідних структур, які б займалися регулюванням дотримання всіх норм законодавства щодо захисту авторських прав, а також потрібно збільшити фінансування, ввести єдину ліцензійну марку.

Отже, не слід забувати, що міра охорони авторського права і суміжних прав є одним із показників для взаємовигідного сучасного співробітництва між європейськими державами. Тому задля ефективного подолання Україною всіх бар'єрів на шляху до Європейського Співтовариства потрібно все ж таки приділити велику увагу питанню охорони авторських та суміжних прав, що є немало важливим фактором.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. № 189/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу // http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_051
3. Всесвітня конвенція про авторське право (переглянута) від 24.07.1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/952_006
4. Кубах А.І. Право інтелектуальної власності: Навч. Посібник / А.І. Кубах. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 149 с.

Орел Іван Віталійович

*студент 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., асистент Швидка В.Г.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС КРИПТОВАЛЮТ

Електронні гроші – це сукупність фінансових зобов'язань та грошей, існування та обіг яких відбувається за допомогою інформаційних технологій. Також до особливостей електронних грошей необхідно додати їхню неможливість включення до сфери безготівкових розрахунків, це і не дивно в зв'язку з тим, що вони певний період свого існування були поза банковою системою та витупали в якості еквіваленту емітованих грошей. Тому наявність цього типу грошових відносин, а саме відносин в сфері електронної комерції вимагає створення та розробки нормативно-правових актів що врегульовують створення угод в

електронній формі, комерційних операцій в Інтернеті, та повний цикл економічних процесів що впливають з цього типу комерції. На сьогоднішній день ці відносини регулюють цілий ряд нормативно-правових та підзаконних актів, як законодавства України так і Європейського Союзу (Закон України «Про інформацію», Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закон України «Про електронний цифровий підпис», Директива ЄС 2009/110/ЕС, тощо.). Вище згадана Директива ЄС трактує електронні гроші, як засіб платежу з одного боку та, як зобов'язання емітента з іншого, що має свій вияв в класичних, не електронних грошах. Тобто фактично це продовження системи грошових інституцій, зобов'язань і норм в цифровому вимірі. І принциповим тут є те, що вони не існують поза фінансово-грошовою системою [4].

Але також, поза цією класичною системою електронних грошей знаходиться криптовалюта, тип електронних грошей, які використовують криптографічний метод захисту інформації в системі електронних платежів. Майже всі відомі на сьогодні різновиди криптовалюти є похідними від Bitcoin, створеної в 2008 році. Цікавим є те що в системі Bitcoin використовується ланцюжкова система, завдяки якій можна простежити транзакції до початкового блоку, проте анонімність даної системи передбачає відсутність загального емісійного центру, а кожен учасник на основі математичного алгоритму бере участь в забезпеченні роботи мережі. Створення даної валюти передбачало реалізацію ідеї про електронну валюту, яка не має прив'язки до керованого урядом емітенту, що в результаті забезпечує високу анонімність. Тому вартість криптовалюти досить швидко зростає, проте Bitcoin не закріплений зобов'язаннями емітента що виражаються в реальних грошах, а функціонує завдяки попиту та пропозиції. В результаті чого їх не можна назвати електронними грошима. Проте і товаром вони не є, фактично виконуючи функцію грошей без грошей. Що до особливостей криптовалюти, то тут варто виділити декілька ключових складових, а саме відсутність контролю з боку будь якої державної установи, це означає, що їй не важливі коливання ринку цінних паперів, або політичні струси. Також контроль за криптовалютою здійснюють не банки, а користувачі мережі. В зв'язку з цим різні скептики можуть назвати цей тип електронних грошей схожими на різні шахрайські схеми, піраміди на зразок МММ, проте це лише наслідок необізнаності в цьому питанні. Ще однією особливістю є високий рівень анонімності криптовалюти, фактично електронний гаманець складає собою набір символів, що не несуть за собою ніяких даних про користувача. Це може викликати насторогу в учасників транзакцій та спекуляції. Також існує думка що криптовалюта може занизити національну валюту, чим і

дестабілізувати світову економіку, проте в зв'язку з тим, що вона функціонує на умовах попиту та пропозиції, дана думка невірна та немає підґрунтя.

Щоб зрозуміти правовий статус криптовалюти варто звернутися до світової практики в даному питанні, так наприклад в Німеччині її прирівнюють до приватних грошей, які замінюють класичну валюту в цивільних відносинах. А в Сполучених Штатах Америки прецедентна практика визнає криптовалюту, як валюту або іншу форму грошей, але Internal Revenue Service визначив трактування цих електронних грошей, скоріше як власність, а не гроші. Європейський союз в цьому питанні є більш стриманим, ЄЦБ висловив припущення що Bitcoin може мати правовий статус рівний електронним грошам [3].

Що до України, то тут все більш прозаїчно, в зв'язку з тим, що законодавство не встигає за розвитком науково-технічного прогресу, криптовалюта залишається поза рамками закону. Відповідно до ст. 15 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів», електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовими зобов'язаннями цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі [2]. Окрім того в цій же статті сказано що випуск електронних грошей може здійснювати виключно банк. Банк що здійснює випуск електронних грошей, бере на себе зобов'язання з їх погашення.

Тому невідповідність технології забезпечення криптовалюти, а саме відсутність емітента, тобто не прив'язаність до жодного банку, ставить її за рамки закону. В вирішенні даного питання законодавець пішов досить радикально. В своєму листі від 08.12.2014 р. Національний банк України визначив що Bitcoin, як криптовалюта прирівнюється до грошового сурогату. Проте відповідно ст. 1 Закону України «Про Національний Банк України» грошовий сурогат – будь-які документи у вигляді грошових знаків, що відрізняються від грошової одиниці України, випущені в обіг не Національним банком України і виготовлені з метою здійснення платежів в господарському обороті, крім валютних цінностей [1].

Але тоді, якщо аналізувати технологію криптовалюти, то вона далека від поняття електронний документ і її не можна вважати як такою і трактувати, як грошовий сурогат. Проте найбільш жорстким було висловлювання в даному листі, яке було підтримане экс-головою Служби безпеки України В.О. Наливайченком з приводу того, що криптовалюта – це засіб фінансування та пособництва тероризму [4].

Тому Варто зробити висновок що на даному етапі розвитку України криптовалюта не є грошовою одиницею і чи навряд можна вважати актуальне законодавство компетентним в визначенні найновіших форм електронних грошей.

Проте одним із найоптимальніших варіантів вирішення даної проблеми є запровадження криптовалюти, як одного із фінансових інструментів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14/>
2. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2346-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
3. Поливка Н. Криптовалюти і різноманітні біткоїнти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/kriptovalyuti-i-riznomanitni-bitkoini.html/>. - Криптовалюти і різноманітні біткоїнти.
4. Найман Н. Національний банк vs Bitcoin боротьба починається [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurblog.com.ua/2014/12/natsionalniy-bank-vs-bitcoin-borotba-pochinaetsya>

Островская Дарья Викторовна

*студентка 2-го курса социально-правового факультета
Национального университета «Одесская юридическая академия»
Научный руководитель – к.ю.н., ассистент Швидка В.Г.*

ПРОБЛЕМА ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ В УКРАИНЕ

В результате принятия и введения в действие Гражданского кодекса Украины произошли качественные изменения отечественного гражданского законодательства. Но, несмотря на отдельные изменения в законодательстве, а собственно утверждение новой редакции Закона «О защите прав потребителей», степень нарушения прав потребителей значительно не изменилась. Изучением этого вопроса занимались такие ученые, как Л.И. Байдакова, В.Н. Агунов, С.В. Краснов, В.В. Богдан, Э.Г. Корнилов

Исследования функционирующего законодательства указывает на то, что украинский потребитель содержит существенные плюсы перед продавцом, осуществить которые он имеет возможность самостоятельно, обратившись к продавцу или производителю товара, к органам государственной власти и органам местного самоуправления, суда. В случаях причинения личности вреда